

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI. Ljubljana, torek, dne 14. februarja 1933. Štev. 19.

Mala pojasnila

Naš, nikakor ne tajimo, da krepak članek, je spravljal gospoda »skija« iz ravnotežja, kar jasno izpričuje njegov odgovor v »Ponedeljkovem Slovenecu« z dne 13. t. m. na naš uvodnik »Poglavje o cenah«. Nikakor ne more razumeti, da smo odgovorili tako ostro in skoraj bi morali reči, da se čudi, če smo sprejeli njegove besede tako resno. Smatramo zato za potrebno, da g. »skija« pojasnimo, zakaj je bil naš odgovor tako oster in da mu pri tej priliki tudi razložimo, kakšnega predmeta se je čisto po nepotrebnem lotil in kako lahkomisljeno je udaril v sršenovo gnezdo.

Ze iz starih časov je znano, da nekateri ljudje v času draginje ali pomanjkanja niso poznali nobenega drugega recepta, kakor da so udarili po trgovcih in obrtnikih. Videli so samo cene, ki so jih plačevali v trgovinah, nikdar pa se niso potrudili, da bi se vprašali, po kakšnih cenah plačuje blago trgovec in pod kakšnimi pogoji dobiva svoje blago. Od izbruha svetovne vojne smo prav za prav neprestano v času draginje in pomanjkanja in zato tudi venomer priče doslednega hujskanja proti trgovcem in obrtnikom kot glavnim povzročiteljem draginje. Posledice te animoznosti proti trgovcem in obrtnikom so bili razni predlogi za ustanovitev občinskih sodišč za cene, nadalje razni protidraginjski zakoni, ki sicer niso draginje niti najmanj omejili, zato pa tem bolj obdarili trgovce in obrtnike z raznimi šikanami. Ena teh posledic je tudi bila, da so se gospodarskim krogom kar z veseljem nalagala vedno nova davčna bremena.

Naravno je, da so trgovci in obrtniki proti temu neobjektivnemu in krivičnemu naziranju nastopili z največjo odločnostjo in tudi uspešno, ker so se mogli opreti na vedno bolj trdne lastne organizacije in tudi na svoje glasilo »Trgovski list«, ki je prav iz tega vzroka nastal. Kljub temu pa ti napadi niso prenehali, temveč so se ponavljali redno, če je pritiskala draginja malo silneje. In še pred kratkim je že zopet razburjal vse trgovstvo načrt novega protidraginjskega zakona, ki pa vsled energičnega odpora trgovstva ni doživel uresničenja.

Vsi ti boji pa so povzročili, da so trgovci zelo občutljivi, kadar slišijo očitke, ko da bi bili oni krivi vse draginje in kadar se v ta namen kliče nad nje oblast. Vsak tak očitek oživi avtomatično vse spomine na prestane boje, vsak tak očitek vpokliče v spomin vse krivice, ki so se prizadevale trgovstvu. Zato pa tudi odgovor na takšen očitek ne more biti mil in najsi bi bil očitek še tako ovit v najrahljši zamet. Prehudi so bili boji, ki jih je moralo izvojevati trgovstvo in pretežke izkušnje, ki jih je preživelo, da bi bilo ravnodušno v tem vprašanju. Kdor se zato zadene v to vprašanje, kdor brez dokazov in čisto nekonkretno govori o pretiranih cenah in v zvezi s tem kliče oblast nad trgovce, ta je zadel v sršenovo gnezdo in si naj posledice pripíše sam sebi.

To v pojasnilo g. »skija«, zakaj je bil naš odgovor oster, pri čemer pa dostavljamo, da je za nas čisto nemerodajno, kakšen je bil namen g. »skija« za njegov članek, temveč je za nas važen le efekt, ki bi ga njegov članek mogel imeti. Prav zato smo bili ostri, da ta efekt v kalj zatremo.

S tem smo prav za prav svoje stališče popolnoma pojasnili in vprašati se moramo le, kako je pojasnil svoje stališče gosp. »skija«. Tu moramo najprej ugotoviti, da g. »skija« niti najmanj ne oporeka našim stvarnim izvajanjem, prav tako pa tudi ne pove niti enega konkretnega dejstva, da računa ta ali drugi trgovec svoje blago predrago. Zato tudi ne izvemo, zakaj je bil njegov članek potreben in v čem je bila njegova utemeljitev.

Tem več pa piše gospod »skija« o tonu našega članka, ki ga je seveda ogorčil. To pravico mu prav radi priznamo, ne moremo mu pa priznati pravice, da si nekaj izmišlja, česar v našem članku sploh bilo ni. Tako si je na gladem izmišljal, da smo

mi nastopili proti njemu, ker da je Primorac in da smo v svoji polemiki žalili Primorce. Gospod »skija«, ta vaša trditev pa je navadna laž. Moramo že izjaviti, da takšnega načina polemike res nismo vajeni. Pa tudi ne takšnega, kakršen je v čisto neosnovanem apelu na Zbornico, ki z našim člankom sploh nima ničesar opraviti.

Pa o tem, ko tudi o čisto osebnih napa-

dih na našega urednika, bo mogel gospod »skija« govoriti še na drugem mestu, ker se bo o tem razpravljalo še pred drugim forumom. Njemu prepustimo zaenkrat tudi besedo in s tem je za nas debata z gospodom »skija« zaključena.

Ni pa zaključena debata o cenah, če bi hotel še kdo naprtiti vso krivdo za draginjo trgovcem in obrtnikom.

Samoupravno gospodarstvo v Dravski banovini

Pod tem naslovom je izdal statistični oddelek banske uprave Dravske banovine lično izdelano brošuro, ki ima namen, da bi javnost dobila pravi vpogled v delovanje javne uprave in da bi se ob enem navajala na kritično in pravilno ocenjevanje vseh dejstev javne uprave. Namen brošure je torej vprav hvalevreden in v veliki meri bo dosegel tudi svoj namen, v še večji pa, ko postane sedanja brošura redna publikacija in se spopolni še z nekaterimi nujno potrebnimi podatki.

Izdatki občin.

V prvem poglavju govori brošura o izdatkih občin. Leta 1930. so znašali ti izdatki 109.7, l. 1931. 119.6 in l. 1932. 104.8 milijonov Din, pri čemer pa izdatki mesta Ljubljane niso všteti. Zaradi preglednosti bi bilo nujno potrebno, da bi bili tudi navedeni podatki iz l. 1913, 1920 in zlasti iz leta 1929, ko še ni bilo krize.

Izdatki občin so l. 1930 in 1931. zelo narashi, kakor je to razvidno tudi iz publikacije finančnega ministrstva, ki navaja izdatke občin v l. 1929 s 143.5, v l. 1930 s 169.4 in v l. 1931 s 165.9 milijoni Din.

Ti večji izdatki občin so nastali vsled:

- Zakona o narodnih šolah**, ki nalaga občinam stroške za stanarino učiteljev, nagrade katehetov, kurjavo, razsvetljavo itd. Vsled tega so se proračuni kmetskih občin zvišali za 20% in gre skoraj 30% vseh izdatkov za šolstvo, od teh pa 66% za preje omenjena nova bremena.
- Zakona o notranji upravi**, ki je prenesel na občine vzdrževanje poslopja sreskega načelstva in stroške za policijo.
- Zakona o pospeševanju kmetijstva**, po katerem mora iti 10% vseh rednih izdatkov za kmetijske fonde.
- Zakona o zdravstvenih občinah** in raznih drugih socijalnih in zdravstvenih zakonov ter
- Zakon o samoupravnih cestah**, ki je uvrstil nekatere državne ceste med banovinske, banovinske pa med občinske.

Vse to je povzročilo veliko novih izdatkov občinam, ne da bi te dobile za te izdatke tudi potrebno kritje.

Kako se uporabljajo občinski izdatki, kaže ta tabela:

	Din
Šolstvo	35.666.509 ali 29.0%
ceste	16.554.629 ali 14.5%
uprava	16.553.163 ali 14.5%
razni	14.992.905 ali 12.0%
glavnica (dolgotvi)	14.476.957 ali 12.0%
soc. politika	10.350.245 ali 8.0%
kmetijstvo	4.197.119 ali 3.5%
zdravstvo	3.777.208 ali 3.0%
izredni	3.622.264 ali 3.0%

skupaj Din ... 119.690.990

V primeri z državnim povprečjem so izdatki za šolstvo v Dravski banovini večji za 13.5%, za ceste za 4.6%, za soc. politiko za 6%, mnogo manjši pa za upravo in sicer za celih 26.1%. A tudi za dolgove so manjši za 2.1%. Iz tega se vidi, da je gospodarstvo v naših občinah neprimerno boljše, ko v drugih.

Občinski davki.

Z dokladami in direktnim davkom se je krilo v občinah (razen Ljubljane) l. 1930 37.1%, l. 1931 42.3 in l. 1932 40% vseh potrebnih. Čim bolj ima občina kmetijski značaj, tem višje so doklade na direktne davke.

Stvarno so se doklade od l. 1931 na 1932 znižale za 10%, ker se je znižala tudi davčna osnova.

Povprečno so plačale vse občine z Ljubljano vred l. 1931 138% doklad, od teh znaša banovinska doklada 35%, doklade sreskih cestnih odborov pa povprečno 30.5%, leta 1932 pa so se doklade znižale na 131.80%.

Po višini doklad navaja brošura to razdelitev občin:

L. 1931. ni plačevalo nobenih doklad 9 občin (0.9%), od 1—50% 276 občin (26.5%), od 51—100% 506 ali 48.6%, od 101—150% 216 občin ali 20.6%, od 151 do 200% 26 občin ali 2.5%, od 201—250% 8 občin ali 0.8%, od 251—300% pa ena občina ali 0.1%.

Za l. 1932 pa dobimo te številke: 0 doklad je plačevalo 25 občin (2.4%), od 1 do 50 305 občin (28.7%), od 51 do 100 495 (46%), od 101—150 224 ali 21.2%, od 151 do 200 11 ali 1% in od 201—300 8 občin ali 0.7%.

Skupno so plačale občine l. 1931 v dokladah nad 58 milijonov, v l. 1932 pa skoraj 48 milijonov.

Indirektni davki.

V državnih financah tvorijo direktni davki le 22% vseh davkov, v samoupravnih pa 54%, od 1923-6 milijonov Din samoupravnih davščin so znašali direktni davki 1036.7 milijonov Din.

Fiskalna obremenitev Dravske banovine je znašala za l. 1931 skupno 1155.5 milijonov Din in sicer: drž. indirektni davki so znašali 707, vsi samoupravni indirektni 121, državni direktni 213.3, vsi samoupravni direktni pa 114 milijonov Din.

Razmerje med direktnimi in indirektnimi davki je v Sloveniji ugodnejše kakor kaže državno povprečje, ker odpade v Sloveniji na direktne davke na vsake občine 68.5%, na mestne pa 40%, dočim je to razmerje za državo 88% in 31.5%.

Zelo so bile občine prizadete vsled znižanja trošarine, zemljarine ter gospodarske krize. Tako so dohodki trošarin padli za 40—50%. Dejansko znaša razlika v vsakem srezu nad pol milijona (brez Ljubljane in Maribora), to je v 25 srezih 15 milijonov dinarjev.

Sreski cestni odbori.

Pomožni organi banovine za vzdrževanje cest so sreski cestni odbori, ki obstoje za vsak političen srez. Samo oba mariborska sreza sta združena v en srez in avtonomna mesta so priključena okoliškim srezom.

Naloga teh cestnih sreskih odborov je, da vzdržujejo banovinske in dovozne ceste k železniškim postajam, da skrbje za gradnjo cest in nadzorstvo nad cestnimi deli, da skrbje za odplačevanje dolgov in sestavljajo proračun cestnih odborov in sklepaajo o cestni dokladi itd.

Z ozirom na te naloge so razdeljeni proračuni cestnih odborov na štiri poglavja: I. vzdrževanje banovinskih cest, II. vzdrževanje dovoznih cest k železniškim postajam, III. rekonstrukcija in zgradba banovinskih cest in IV. potrebščine sreskega odbora. Po prvem poglavju odpade praviloma na banovino 1/3, na cestne sreze pa 1/3 stroškov. Pozneje se je uredilo tako, da je bil prispevek banovine tem večji, čim večjo doklado je imel cestni odbor.

Po II. poglavju odpade na banovino, železniško upravo in cestni odbor po 1/3 vseh

Občni zbor

»Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani«

bo

v ponedeljek dne 20. februarja 1933 ob pol 11. uri v veliki dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 27, I. nadstropje,

s sledečim dnevnim redom:

- Nagovor in poročilo predsednika.
- Poročilo tajnika.
- Poročilo blagajnika.
- Poročilo nadzorstva.
- Predlog odbora za spremembo društvenih pravil.
- Predlog odbora, da se v okvirju društva ustanovi poseben evidenčni oddelek o občem kreditnem stanju trgovskih podjetij v državi.
- Razni predlogi odbora za ureditev perečih gospodarskih vprašanj.
- Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. pravil).
- Slučajnosti.

stroškov. Po III. poglavju pa si razdelita stroške na polovico banovina in cestni odbor. Stroške iz IV. poglavja pa nosi v celoti cestni odbor.

Vseh banovinskih cest je v Dravski banovini 4128.3 km, dovoznih 26.9 in subvencioniranih 283.7 km.

Osebnimi in materialni izdatki iz I. in II. poglavja so znašali 29.1 milijonov Din, za nove zgradbe (poglavje III.) je bilo proračunanih 16.4 milijonov, od katerih je odpadlo na banovino 4.2, na prispevke raznih interesentov 9.0 in na cestne odbore 3.1 milijonov Din.

Stroški iz IV. poglavja pa so znašali 6.2 milijona Din in so odpadli v celoti na cestne odbore.

Vsi izdatki za ceste so torej znašali 52.47 milijonov Din, od katerih nosi banovina 29.2 milijona, železniška uprava 57.000, cestni odbori 9.36 milijonov in razni prispevni faktorji (občine, prekomerni izkoriščevalci cest itd.) 9.07 milijonov Din.

Ker je vseh cest 4429 km, odpade na 1 km rednih vzdrževalnih stroškov 6.720 dinarjev, in sicer za materialne 4954 Din in za osebnne 1766 Din.

Izvajanje jugoslovansko-francoskega kliringa

Zveza industrijcev in lesnih producentov v Zagrebu sporoča, da se vrši uvoz jugoslovanskega blaga v Francijo na ta način:

1. Francoski uvoznik mora predložiti Uradu za kompenzacije v Parizu »Declaration d' importation« po obveljavljenem vzorcu v petih primerkih. Tej deklaraciji je treba takoj priložiti ček v višini 10% protivrednosti blaga, ki se namerava izvoziti.

2. Urad za kompenzacije pošlje navedene podatke s tremi primerki in svojim mnenjem na francosko Generalno direkcijo carin, ki v primeru pristanka pošlje en primerek predlagatelju, enega pa naravnost onemu carinskemu uradu, ki je določen, da izvede ocarinjenje blaga.

3. Ocarinjenje se mora izvršiti takoj, ko prejme dotični carinski urad en primerek »Déclaration d' importation« in če sprejemnik ali odpošiljatelj izročiti carinskemu uradu oni primerki deklaracije, ki ga je dobil od Generalne direkcije carin.

4. Reševanje predloženih »Declaration d' importation« traja normalno 4 do 5 dni. Francoski uvoznik mora zato pravočasno poslati prošnjo na Urad za kompenzacije v Parizu, da ne bo blago zadržano na meji.

5. Po izvedenem ocarinjenju je dolžan francoski uvoznik izročiti Uradu za kompenzacije svoječasnno označeno vrednost blaga po odbitku naprej plačanih 10%.

Pred spremembo zakona o prisilni poravnavi

Justično ministrstvo je pripravilo zakonski načrt o spremembi in dopolnitvi zakona o prisilni poravnavi izven stečaja z dne 22. XI. 1929. Ta načrt bo v kratkem predložen skupščini in senatu. V utemeljivi tega načrta pravi justično ministrstvo med drugim tole:

Ceprav predvideva naš zakon o prisilni poravnavi izven stečaja močnejše kavele proti zlorabi tega zakona, kakor jih določajo drugi zakoni, vendar ni mogel preprečiti zlorab. To je povzročilo, da so se iz upniških krogov vedno bolj množile zahteve, da se zakon o prisilni poravnavi novelira in da se s primernimi zakonskimi odredbami preprečijo vse te zlorabe.

Po zaslišanju interesiranih krogov je ministrstvo za pravosodje izdelalo uvodoma omenjeni načrt, ki vsebuje te glavne misli:

Pisмени predlog, na katerem ni podpisani odvetnik, mora podpis predlagatelj očitati sodišču ali notar.

Kdor zaprosi za prisilno poravnavo, mora predložiti bilance in račune izgube in dobička za zadnja tri leta.

Nadalje mora izjaviti prosilec za prisilno poravnavo: a) če je bilo v zadnjih petih letih in pri katerem sodišču, proti njemu uvedeno konkurzno postopanje ali prisilno postopanje izven konkurza, ali je bilo odbito tako postopanje in če je sklenil v tem času s svojimi upniki izvensodno poravnavo; b) če je v zadnjih dveh letih kaj razpolagal s svojo imovino, razen priložnostnih darov, v korist katerega od bližnjih sorodnikov, omenjenih v § 34. konkurznega zakona.

Dolžnik mora ponuditi tudi popolno poravnanje terjatev, če skuša s svojo ponudbo doseči ugodnejši način ali bolj povoljne plačilne roke. Dolžnik mora ponuditi tudi to, da dobe upniki poleg odrejane kvote ali namesto nje, imovino ali del nje, ki bo preostala po izvršeni likvidaciji dolžnikovega podjetja ali po realizaciji druge dolžnikove imovine. S to ponudbo pa ne smejo biti oškodovani posamezni upniki.

Če dolžnik svojim upnikom ne nudi vsaj 40% kvote, plačljive v enem letu, ali vsaj 50% kvote, plačljive vsaj tekom poldr drugega leta, ko je bila njegova ponudba sprejeta, se njegova ponudba odbije. Če sodišče odbije dolžnikovo predlog za otvoritev poravnalnega postopanja, a je dolžnik trgovec, potem bo sodišče po službeni dolžnosti razglasilo nad njegovo imovino konkurz.

Sodišče mora naložiti dolžniku, da položi znesek, ki je potreben za delno ali popolno pokritje stroškov poravnalnega postopanja.

Če se je s poravnavo ponudilo upnikom manj kot 50% njih terjatev, potem se smatra ponudba za sprejeta samo, če je na njo pristala večina upnikov, in če znesek njih terjatev znaša najmanj štiri petine vseh terjatev, ki upravičujejo do glasovanja.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snižale obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

TOČENJE PIJAČ NA VELIKO

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal to pojasnilo:

Po točki 2., čl. 3. pravilnika o točilni pravici, se pod točenjem na veliko razume prodaja vina v količinah nad 50 litrov, piva najmanj nad 25 l, spirita in žganja, napravljena iz špirita, najmanj nad 100 litrov, drugih sladkih pijač in raznega žganja pa najmanj nad 25 litrov.

Še o Znanstveni komori v Beogradu

Vzor in ideal vseh pristašev ločenih zbornic je Znanstvena komora v Beogradu. Po vsej državi bi se morale ustanoviti slične obrtniške Zbornice in se potem združiti pod vodstvom beograjske, pa bi bilo rešeno obrtniško vprašanje v državi. Tako nekako se glase slavospevi propagatorjev ločenih zbornic. Toda na zemlji je že tako, da ima tudi najbolj idealna stvar svoje hibe in napake. In ko smo poročali o likvidaciji imovine Znanstvene komore v Beogradu, ker je ta morala odstopiti del svojega področja novim zbornicam, smo morali nehote povdariti, kako mačehovsko so bili pri tej razdelitvi obdarjeni obrtniki, ki so organizirani v skupni zbornici v Podgorici. Tako je dobila novoustanovljena obrtniška zbornica v Skoplju od premoženja Znanstvene komore pol milijona, enaka v Sarajevu 96.028 Din, obrtniki skupne zbornice v Podgorici pa — nič. Reklo se je celo, da je bila podgoriška zbornica pasivna za 7.152 Din in se ji je zato ta dolg milostno odpisal.

Ko smo o tem poročali, smo povdarili, da bi prava zavest obrtniške solidarnosti morala še prav posebno biti darežljiva do obrtnikov, ki so organizirani v skupni zbornici. Saj vendar govore zagovorniki ločenih zbornic, kako da se obrtniki v skupnih zbornicah le izkoriščajo in kako imajo zato od njih le škodo. Ali ne bi bilo zato naravno, da bi dala Znanstvena komora obrtnikom, organiziranim v skupni zbornici, celo več, kakor jim pritiče in s tem jim dokazala, kako je v ločeni zbornici dobro poskrbljeno za obrtniške interese. Žal pa te zavesti Znanstvena komora v Beogradu ni pokazala in je dala celo obrtnikom v Podgorici manj, kakor jim pa pritiče. To jasno sledi iz računskih podatkov, ki jih je dobil »Jugoslovanski Lloyd« od svojega dopisnika v Podgorici.

Po teh podatkih je dognal likvidacijski odbor Znanstvene komore v Beogradu vse dohodke zbornice na 8.216.153 Din, izdatke pa na 1.478.324 Din. Iz teh dohodkov in izdatkov je prišlo na novo področje zbornice v Podgorici 258.476 Din dohodkov in 219.699 Din izdatkov. Prebitka je torej bilo 38.776 Din in bi morala po likvidacijskem ključu (28 %) dobiti zbornica v Podgorici 11.183 Din. Nekatera obrtniška udruženja s področja podgoriške zbornice pa so bila dolžna 18.335 Din in je torej podgoriška zbornica pasivna za

7.152 Din, kateri znesek se je, kakor smo že poročali, milostno odpisal.

Podgoriški dopisnik »Jugoslovenskega Lloyd« dostavlja k temu: Če razmotriva mo te številke, potem vidimo, da izhajajo dohodki le od zborničnih doklad in taks izdatki pa 1. od izdatkov zbornice za pospeševanje obrta, prirejanje poučnih tečajev in podobno ter 2. od plačevanja dnevnic in potnih stroškov članom zbornice ob priliki plenarnih zasedanj. Za prve izdatke ni vidnih dokazov, pa so zato v vprašanju samo izdatki, navedeni pod 2. Ne spuščamo se v to, če se morejo vstaviti v obračun izdatkov dnevnic in potni stroški zborničnih članov, kadar vrše svojo službeno dolžnost, vendar pa je treba pripomniti, da je tak način neutemeljen in dokaz neuvedenosti. Kajti dnevnic članov iz oddaljenih in v gotovi meri brez cestnih krajev, kakor so Sandžak in Metohija, so morale naravno biti mnogo večje kakor iz krajev, ki imajo dobro zvezo z Beogradom. Z drugimi besedami: Vsled velike oddaljenosti in slabih cest v Sandžaku in Metohiji, odkoder so morali iti člani podgoriške zbornice na seje v Beograd, so bili izdatki in dohodki novega področja podgoriške zbornice skoraj enaki, dočim so imele bližje Beogradu ležeče zbornice mnogo večje dohodke. To pa bi se moralo upoštevati, kajti teh velikih izdatkov sploh ne bi bilo, če ne bi bilo področja podgoriške zbornice priključeno beograjski komori.

Iz tega se jasno vidi, pravi dopisnik »J. L.«, da se je iskala računsko možnost, kako da bi se izključila podgoriška zbornica iz aktivne udeležbe pri razdelitvi imovine stare Znanstvene komore v Beogradu. To je naravno ogorčilo vse obrtnike iz Zetske banovine in dalo povod plenarni seji podgoriške zbornice z dne 1. januarja, da je proti tej razdelitvi protestirala. Prizadete skupine zato upravičeno upajo, da se bo likvidacija imovine pravilno izvršila in to: ali po razmerni velikosti področij zainteresiranih zbornic ali pa na drug način, ki bi se sporazumno ugotovil.

Ta prispevek o pojmovanju stanovske solidarnosti, kakor ga pojmuje Znanstvena zbornica v Podgorici, pa naj služi tudi našim obrtnikom v ravnanje, da bodo pravilno mogli oceniti razne slavospeve pristašev ločenih zbornic. Ni dobro za obrtnike, če so organizirani v skupnih zbornicah, kadar jim režejo kruh pravice pristaši ločenih zbornic.

AMERISKI GOSPODARSTVENIKI IN VOJNI DOLGOVI

V govoru, ki ga je imel bivši predsednik trgovinske zbornice Strawn, je ta označil stališče ameriških gospodarskih krogov v vprašanju vojnih dolgov takole:

- Plačila vojnih dolgov naj se začasno ustavi za one države, ki dokažejo svojo plačilno nesposobnost.
 - Združene države Sev. Amerike naj obnovijo pogajanja o plačilu vojnih dolgov tudi z državami, ki so preprečile, da bi se izpolnile sedanje pogodbe. Pri tem naj skušajo doseči za USA čim večje koristi.
 - Pogoj za vsako spremembo teh pogodb mora biti obveznost držav dolžnic, da dovolijo uvoz ameriškega blaga.
 - Države dolžnice morajo pristati na znižanje oboroževanja.
 - Predlog za popolno črtanje vojnih dolgov naj se kratkoma odbije.
- Te predloge je odobrilo 800.000 ameriških gospodarstvenikov in se morejo zato smatrati ti predlogi kot pogoji ameriških gospodarskih krogov.

Pred sodiščem: Sodnik: Kaj ste obtožene? — »Inseratni agent.« Sodnik: Ali ne znate to povedati slovensko? — »Anončni akviziter, gospod sodnik.«

Veliko nazadovanje češko-slovaškega izvoza

Skoraj vsa povojna leta je bila Češko-slovaška ena prvih izvoznih držav, ki je imela ves čas visoko aktivno trgovinsko bilanco. Svetovna gospodarska kriza pa je to veselo sliko čisto spremenila, kar najbolj jasno kažejo spodnje številke.

Izvoz Češko-slovaške je znašal v milijonih Kč:

	1932	1931	1930	1929
v Nemčijo	1201	2039	2971	3932
Avstrijo	1039	1795	2443	3065
U. S. A.	507	805	979	1471
Anglijo	406	1356	1371	1418
Jugoslavijo	404	832	1536	1140
Francijo	356	460	404	319
Švico	309	468	514	558
Rumunijo	302	341	596	770
Holandsko	295	424	443	441
Italijo	254	386	491	560
Madjarsko	201	289	1005	1302
Poljsko	182	379	625	887

Kakor se vidi iz teh številke je izvoz nazadoval na vsej črti in v silno velikem obsegu. Celotni izvoz v Rusijo, ki je l. 1931. kot edina država znatno dvignila svoj uvoz iz Češko-slovaške, je ta leta 1932 pal od 485 na 120 milijonov. Ni čuda da se češko-slovaški izvozniki boje, da bodo nekateri trge izgubili za zmerom.

Zelo močno pa je nazadoval tudi češko-slovaški uvoz, kakor kažejo te številke:

	1932	1931	1930	1929
iz Nemčije	2131	3302	3961	4986
Avstrije	450	847	1211	1548
Jugoslavije	385	384	439	339
U. S. A.	331	483	786	1084
Poljsko	374	379	882	887
Anglije	330	426	579	809
Francije	320	453	568	761

STANJE NARODNE BANKE

Po tedenskem izkazu banke z dne 8. februarja so se od 31. januarja zgodile te spremembe (vse številke v milijonih dinarjev):

Zlato in devizno kritje se je pomanjšalo za 0,26 na 1.940,9 in sicer je več zlata za 0,003, tujih valut za 1,4, dočim so devize padle za 1,7 na 173,6 milijonov Din.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so narasle za 5,3 na 13,1, srebrni in niklasti denar pa za 7,7 na 167,3 milijonov Din.

Posojila so zopet padla in sicer za 8,0 na 2.408,1, eskont za 7,7 na 2.063,4 in lombard za 0,35 na 344,6 milijonov Din.

Prejšnji predumni državi so narasli za 0,22 na 1.809,9, vrednost nepremičnin za 1,7 na 44 milijonov Din.

Obtok bankovcev se je povečal za 52,3 na 4.646,6, obveze na pokaz pa so se zmanjšale za 52,3 na 792,03 milijonov Din. Pri obvezah na pokaz so padle drž. terjatve za 2,2 na 5,2 milijonov Din, depoziti po tekočem računu so manjši za 90,6 in znašajo 304, dočim so se razni časni povečali za 40,5 na 482,8 milijonov Din.

Obveze z rokom so padle za 24,1 na 1.379,9, dočim so se razne pasive povečale za 22,9 na 138,8 milijonov Din.

Vsota bankovcev v obtoku in obvez na pokaz znaša 5.438,7 in znaša devizno in zlato kritje 35,68%, napram 35,73% v prejšnjem izkazu; samo zlato kritje pa znaša 32,38% napram 32,42% v prejšnjem izkazu.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena 7 1/2 % za posojila, 9 % za lombard.

NOVI PREDPISI ZA UVOZ V ITALIJO

Italijansko železniško ministrstvo je obvestilo naše prometno ministrstvo, naj opozori vse izvoznike, da je potrebna v smislu mednarodnih sporazumov pri uvozu kompenzacijskega blaga v Italijo posebna izjava osebe, ki vrši carinjenje. V tej izjavi mora biti navedeno ime pošiljatelja (zaupnika), točna označba blaga, datum fakture, znesek cene v valuti, v kateri se mora izvršiti plačilo in način plačanja. Vse to je potrebno, da se iz formalnih razlogov ne bi zadržal transport blaga.



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

